

Promoviranje profesionalnog

*HDL - prva je strukovna udruga u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi koja okuplja lobiste

*Lobist je osoba koja je profesionalno angažirana da lobira za neko pitanje

Lobiranje je ozbiljna i razvijena industrija u svijetu. O stanju lobističke djelatnosti u RH razgovarali smo s mr. Natkom Vlahovićem akreditiranim lobistom HOK-a u Europskom parlamentu i EU komisiji, te glavnim tajnikom HDL-a.

U javnosti malo se zna o djelovanju HDL-a. U lipnju ove godine proslavili ste prvu godišnjicu postojanja. Što je HDL, kako i kada je nastao i što je bio cilj osnivanja udruge?

Hrvatsko društvo lobista je prva strukovna udruga u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi koja okuplja lobiste, a koja se zalaže za regulaciju lobističke djelatnosti te promovira profesionalno lobiranje kao ozbiljan, legalan i legitiman posao. Valja naglasiti da je HDL nevladina, neprofitna i nepolitička udruga. Nekoliko hrvatskih lobista 11. travnja 2008. g. organiziralo je Međunarodni simpozij „Lobiranje u praksi“ koji je okupio vodeće europske i hrvatske lobiste. Zaključak Simpozija bio je osnivanje profesionalnog udruženja koje će štiti interese i ugled lobista te raditi na podizanju kvalitete profesije, a ideju smo realizirali 23. lipnja 2008. g.

Ciljevi osnivanja udruge bili su regulacija lobističke djelatnosti u RH - donošenjem Zakona o lobiranju, osnivanje obveznog Registra lobista pri Hrvatskom saboru i Vladi RH, donošenje jedinstvenog Etičkog kodeksa za lobističku profesiju i edukacija i usavršavanje novih stručnjaka.

Tko sve može postati članom HDL-a i kako? Postoji li službeni registar lobista u RH? Kakva je situacija u EU?

HDL ima više od 90 članova, ali svi oni nisu lobisti. Naša udruga okuplja osobe koje se profesionalno bave lobiranjem, kao i one koje se lobiranjem bave povremeno ili se u neposrednoj budućnosti žele baviti ovim poslom. Od-

Foto: Krasnodar Peršun

lučili smo članstvo otvoriti za što veći krug ljudi kako bismo popularizirali profesiju koja se u Hrvatskoj tek počela razvijati. Za članstvo je potrebno imati preporuke dvoje članova, ispuniti pristupnicu i potpisati Etički kodeks te platiti članarinu. Detaljnije informacije mogu se pronaći na našoj web stranici. HDL ima registar svojih članova, ali u Hrvatskoj na žalost još uvijek ne postoji službeni registar lobista, a to je upravo ono za što se mi zalažemo. Smatram da bi zemlja mogla višestruko profitirati uvođenjem reda u svoje „domaće“ lobiranje. Situacija u EU bitno je drugači-

ja. Lobiranje u Bruxellesu je posao reguliran smjernicama Europske komisije i Parlamenta i u obje institucije postoje Registri lobista.

Možete li nam objasniti pojam lobist i lobiranje? Kada se spomene lobiranje onda je percepcija da je to nešto negativno, povezano s mitom i korupcijom. Zašto je to tako?

Profesionalno lobiranje zahtijeva stručnost i znanje, potpisivanje ugovora, transparentnost i visoku profesionalnost. Negativni imidž o lobiranju stvorili su oni pojedinci koji su kršili zakon i doveli sebe i struku na loš glas. Lobist je osoba koja je profesionalno angažirana da lobira za neko pitanje. To je krajnje poslovan odnos. Nešto poput odvjetnika, ali lobist ne zastupa na sudu već djeluje prema izvršnoj i zakonodavnoj vlasti.

Isto tako lobiranje se obično vezuje uz politiku. A područja lobiranja su neograničena, može se primijeniti u mnogim područjima.

Klasično lobiranje je zakonodavno lobiranje. Lobiranje kao posao pojavilo se upravo u toj sferi, dakle lobist želi utjecati na zakonodavni okvir i učiniti ga povoljnijim za svog klijenta. Uzmite, na primjer, porezne olakšice, subvencije, uvozne ili izvozne kvote... sve su to važna pitanja za koja se lobira. Postoje i oni koji lobiraju za strana ulaganja, razvojne projekte, pa čak i promociju države ili pojedinca. U Americi lobist često rade za političare i kandidate, pripremaju im sastanke, prikupljaju sredstva za kampanju, povezuju kandidata s različitim biračkim skupinama.

Kako u tom poslu razlikovati profesionalce od onih sve temelje na vezama i poznanstvu, obećanjima da će riješiti problem? Je li „sivo lobiranje“ razvijeno u Hrvatskoj?

HDL je osnovan da bi promicao profesionalizaciju lobiranja i donošenje zakona o lobiranju. Mi u Hrvatskoj još nemamo definirane standarde struke i to HDL želi promijeniti. Profesionalni lobist ima registriranu tvrtku i otvoreno se bavi lobiranjem. Kao i svi u tržišnoj ekonomiji, lobisti imaju i treba imati konkurenciju. Moja situacija je nešto drugačija jer sam zaposlen i radim

lobiranja

Sastanak s Doris Pack, zastupnicom u Europskom parlamentu

za svog poslodavca. Mnoge velike kompanije u svijetu imaju zaposlenog lobista, ali za neke poslove uzmu i pomoć lobističkih tvrtki. Sve je to dio strategije. Nažalost, ne znam ni jednu tvrtku u Hrvatskoj koja ima lobistu ili ured koji se s tim poslom bavi. Vjerujem da će se to vrlo brzo promijeniti.

Može li se strateško lobiranje uspješno primijeniti i u tvrtkama, udrugama... a ne samo na razini države?

Apsolutno. Najjače lobističke skupine u Bruxellesu su upravo tvrtke, pa države, a onda udruge. U ovom vrtlogu interesa sve je važnije povezivanje. Hrvatska u Bruxellesu ima 10 različitih predstavništava. Za zemlju naše veličine to je puno. Kad bi se bolje međusobno povezali

imali bi veći učinak u Bruxellesu i „glas“ Hrvatske bi se više čuo.

Koliko često se poduzetnici obraćaju lobistima za pomoć? Prepoznaju li oni značaj lobiranja? Ima li razlika u pristupu lobiranju u pojedinim dijelovima Hrvatske (primjera u Slavoniji)?

Osječko-baranjska županija prisutna je sa svojim predstavništvom u Bruxellesu. To je bio dobar potez koji pokazuje svoje rezultate. Ne treba očekivati od malih gospodarskih subjekata da sami lobiraju, za to postoje udruge, komore i slično. Mnogo je načina kako se može pomoći poduzetnicima. Od njih se očekuje da budu organizirani i imaju zajedničke akcije. Sami neće moći puno. Za-

Hrvatska i EU

Meni je žao što Hrvatska ne lobira više i jače. Osobno pomažem koliko mogu u svim svojim susretima i razgovorima. Lobisti ne mogu zamijeniti posao političara ili diplomacije, ali mogu izuzetno puno pomoći. Svjedok sam različitih situacija i mogućnosti koje postoje, a jako bi nam koristile. Vjerujem da će se te stvari uskoro promijeniti i da ćemo krenuti u promišljeno lobiranje s dugoročnim ciljevima. Hrvatska mora jasno definirati svoju politiku prema Bruxellesu, ali ne zaboravimo da EU čini 27 zemalja članica. Sa svakom se zemljom treba dogovarati i imati dobre i konstruktivne odnose.

Natko Vlahović, glavni tajnik HDL - a

U Hrvatskoj obrtničkoj komori radim na poslovima vezanim za Europu, odnosno prilagodbu obrtništva EU poslovanju. S lobiranjem sam se prvi put susreo za vrijeme studija međunarodne politike u SAD - u kada sam odrađivao praksu u Ujedinjenim narodima. Već deset godina profesionalno sam aktivan u lobiranju i vidim tu djelatnost kao važnu za uspješno poslovanje i pozicioniranje interesa bilo tvrtke, bilo županije ili same države. Moderno lobiranje ozbiljna je i razvijena industrija, lobiranje se očekuje od svakog ozbiljnog aktera, a ako aktivno ne lobirate vaš glas nitko neće čuti! Lobističku akreditaciju Europskog parlamenta dobio sam 2005. što mi omogućuje direktnu komunikaciju sa zastupnicima i praćenje rada odbora koji su važni za poduzetništvo, financije i gospodarstvo općenito. Volim raditi ovaj posao i zadovoljstvo mi je zastupati jednu veliku gospodarsku grupaciju kao što su hrvatski obrtnici. Lobiranje će nakon ulaska Hrvatske u EU postati još važnije jer ćemo imati naše zastupnike u Europskom parlamentu koji će se morati boriti za bolje uvjete poslovanja, poticaje i razne EU fondove koje će dobiti gospodarstvo.

jednička inicijativa je ključna za uspjeh u lobiranju.

Svaka tvrtka pa i država želi u javnosti imati dobar imidž i poslovne rezultate. Kako izbjeći da lobisti budu pokriće dobrog imidža kada to realno nije tako?

Lobiste se ponekad angažira i za „brusjenje“ imidža ili stvaranje „imena“ kod donositelja odluka. To je legitiman posao koji u svijetu radi mnogo ljudi. Uzmite u obzir da i lobist i lobistička tvrtka koja radi za vas ima stanoviti ugled, pa na taj način i vi govorite tko ste i što ste. U ovom poslu ugled je presudan. Ako izgubite ugled, teško se možete vratiti u ozbiljan posao. Ne mogu reći da slučajeva prikrivanja nema. Takve situacije može se izbjeći samo jakim pravnom državom i osviještenim građanima koji će reagirati na takva prikrivanja.

Mnogobrojne su aktivnosti koje HDL provodi. Jedna od aktivnosti je „Klub lobista“. Što su to lobistički treninzi? Jeste li s klubom bili i u Slavoniji, ako niste kada će to biti?

„Klub lobista“ redovito je okupljanje članova HDL-a na kojima se raspravlja o aktualnim političkim i gospodarskim temama i projektima sa ciljem networkinga, tj. boljeg upoznavanja i povezivanja članova te razmjenjivanja poslovnih ideja i iskustava.

Lobistički treninzi poseban su oblik edukacije koji prolaze mladi lobisti na kojem se upoznaju s osnovama lobiranja, metodologijom lobističkog posla i

lobiranjem u Bruxellesu na konkretnim primjerima iz prakse. Nakon završenog treninga sudionici dobivaju odgovarajuće certifikate HDL-a.

Budući da postojimo kratko vrijeme, do sada naše aktivnosti nismo održavali u Slavoniji. No, postoji suradnja s Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje i Regionalnim uredom HUP-a u Osijeku tako da u skoroj budućnosti planiramo neke od aktivnosti održati i u tom dijelu Hrvatske.

Koje biste uspjehe HDL - a istakli u prvoj godini postojanja?

U proteklih godinu dana bilo je zaista mnogo aktivnosti tako da mi je teško izdvojiti one najvažnije. Kontinuirano smo radili s medijima s kojima smo izgradili profesionalne i korektne odnose, a u tom razdoblju objavljeno je više od 50 pozitivnih novinskih članaka o lobiranju čime smo postigli senzibiliziranje javnosti za tu temu. Kroz naše „Klubove lobista“ prošlo je 90 sudionika, a na dva međunarodna simpozija prisustvovalo je više od 500 ljudi iz poslovnog sektora, akademske zajednice i državnih institucija. Također smo organizirali i nekoliko službenih posjeta Bruxellesu. Ipak, najveći uspjeh HDL-a je formiranje radne skupine pri Ministarstvu pravosuđa za izradu Zakona o lobiranju koja će početi s radom u rujnu 2009. g. Svojim djelovanjem hrvatski lobisti žele uvođenje reda u lobiranje jer je to u interesu i na dobrobit ukupnog hrvatskog društva.

Vladimir Mihajlović